BMP rapport

Gat van Pinte

2020

Bert van Broekhoven
VWG De Steltkluut
Augustus 2020

staatsbosbeheer

Inhoud

2. Gebiedsbeschrijving Gat van Pinte....3
3. De telronden van 2020....4
4. De looproute....5
5. Overzicht territoria per soort 2010-2020....6
6. Overzicht soorten zonder territorium....8
7. Extra waarnemingen buiten de BMP-rondes....8
8. Territoriumkaarten....8
9. Samenvatting van de bevindingen....9
10. Veranderingen in het gebied....10
11. Conclusie en advies....11

Foto: Roodborsttapuit (BvB)

1. Inleiding

Voor u ligt een rapport over de broedvogelinventarisatie die in het voorjaar van 2020 is uitgevoerd door Bert van Broekhoven en Ria van Minnen in het natuurgebied Gat van Pinte nabij Terneuzen. Tijdens deze 11e keer dat deze telling is gedaan zijn er 8 tellingen uitgevoerd volgens een vaste looproute. De gegevens zijn digitaal verwerkt op de site van SOVON en de territoria zijn m.b.v. autoclustering bepaald. De gegevens van 2010 tot en met 2020 zijn op exact dezelfde wijze digitaal verwerkt en meegenomen in dit rapport. Alle in het rapport geplaatste foto's zijn tijdens de BMP-rondes in het gebied gemaakt door Bert van Broekhoven en Ria van Minnen.

2. Gebiedsbeschrijving Gat van Pinte

Beschrijving: Het terrein is ongeveer 60 hectare groot en bestaat uit open grasland met rietvelden en open water (de Otheense Kreek, Gat van Pinte) en enkele aangelegde poelen. Er zijn enkele oude hoge bomen en enkele bosjes met struiken aanwezig. Het is een jong en gevarieerd gebied dat nog in ontwikkeling is. Het gebied wordt regelmatig begraasd door koeien. Een gemarkeerde wandelroute van het wandelknooppunt loopt sinds 2014 door het gebied. Hierdoor wordt het gebied iets vaker doorkruist dan voorheen. Het beheer van het gebied wordt uitgevoerd door Staatsbosbeheer.

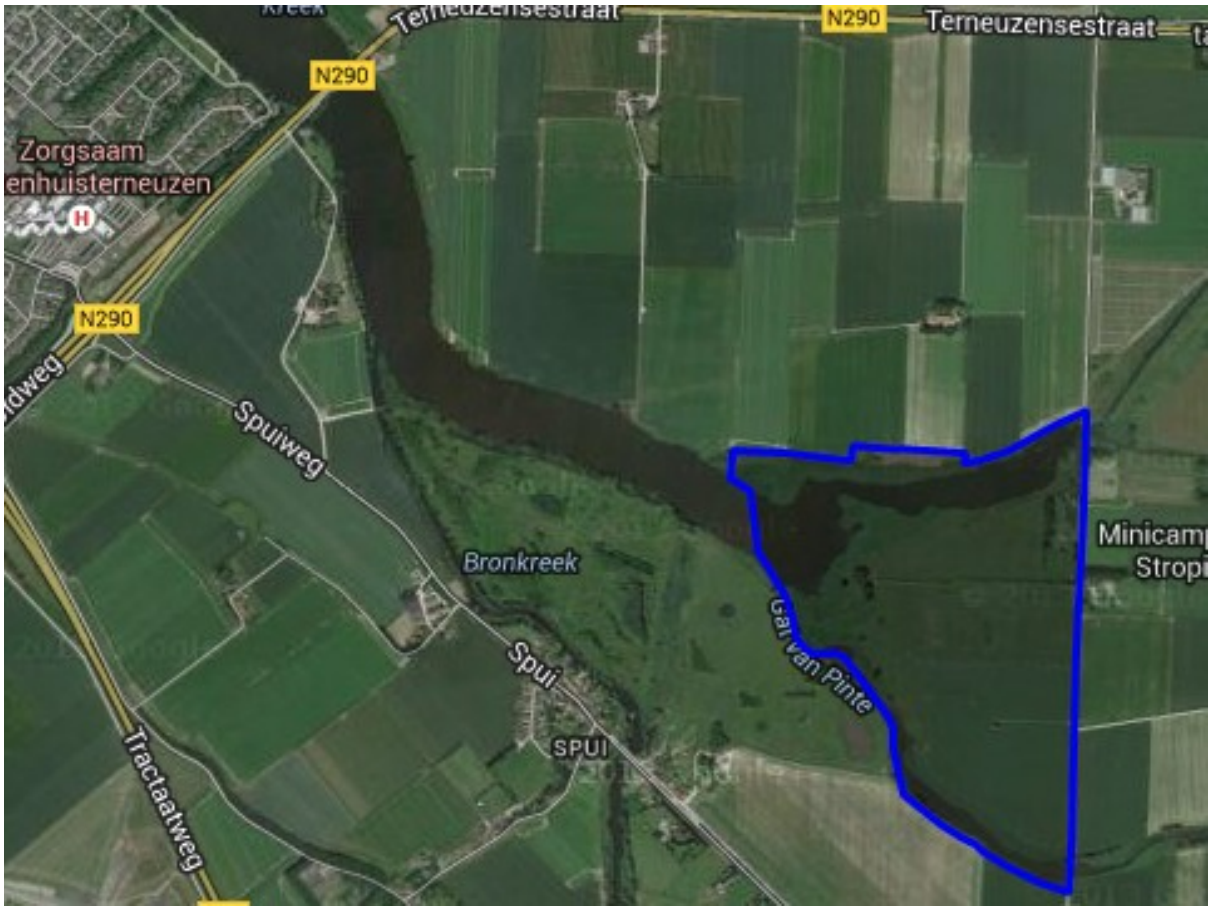

Kaartje met ligging Gat van Pinte

3. De telronden van 2020

Ronde	Datum	Temp	Wind	Bewolking	Neerslag	Teller(s)
1	6 maart	3	NW3	8\8	Regen	BVB
2	20 maart	7	NO3	8\8	Geen	BVB, RvM
3	4 april	5	NW3	5\8	Geen	BVB
4	16 april	7	Z1	0\8	Geen	BVB, RvM
5	3 mei	8	W2	4\8	Geen	BVB, RvM
6	17 mei	6	W2	1\8	Geen	BVB, RvM
7	30 mei	10	O2	0\8	Geen	BVB, RvM
8	12 juni	16	O2	1\8	Geen	BVB, RvM

BVB = Bert van Broekhoven
RvM = Ria van Minnen

Foto: Ochtendgloren (RvM)

4. De looproute

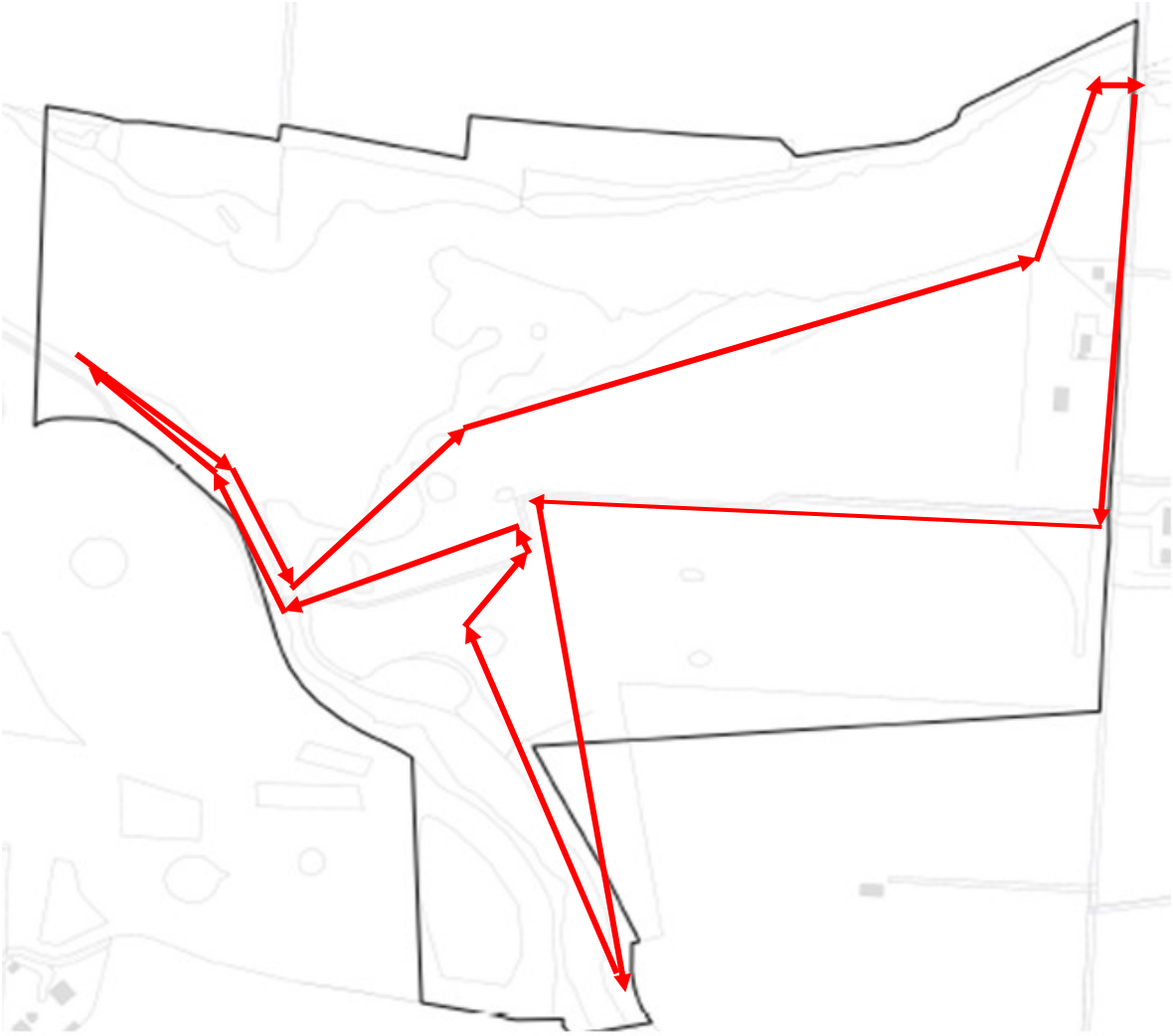

Foto: Zingende Rietzanger (RvM)

5. Overzicht territoria per soort 2010-2020

Nr	Soort	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1	Bergeend	1	1	1	2	1	3	2	1	3	2	2
2	Blauwborst	6	6	5	5	7	8	7	5	6	7	4
3	Boerenzwaluw	-	-	-	-	1	1	-	2	2	3	2
4	Boomkruiper	-	-	-	-	-	2	1	1	1	-	1
5	Boomvalk	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
6	Bosrietzanger	9	14	13	13	13	15	10	10	12	11	10
7	Braamsluiper	1	-	-	1	1	1	3	1	-	-	1
8	Bruine Kiekendief	-	-	1	-	1	-	1	-	1	1	1
9	Buizerd	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1
10	Cetti's Zanger	-	-	-	-	1	3	3	2	1	1	2
11	Dodaars	-	-	1	-	--	1	-	-	1	-	-
12	Ekster	1	1	2	3	4	2	3	3	1	2	2
13	Fazant	4	6	7	5	4	6	7	6	5	9	11
14	Fitis	-	4	2	1	1	1	4	-	2	7	6
15	Fuut	1	1	4	2	3	3	2	3	3	3	3
16	Gaai	1	1	-	-	-	1	-	-	1	2	3
17	Gele Kwikstaart	2	1	1	1	1	-	1	2	1	-	-
18	Grasmus	5	9	11	10	10	14	12	11	12	15	16
19	Graspieper	-	2	1	-	-	-	-	1	-	1	-
20	Grauwe Gans	5	7	2	2	3	4	2	5	4	4	3
21	Grauwe Vliegenvanger	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	Groene Specht	1	2	1	2	2	1	1	1	1	2	2
23	Groenling	1	-	1	-	-	-	1	2	4	2	3
24	Grote Bonte Specht	-	-	2	-	-	1	1	-	2	1	1
25	Grote Canadese Gans	1	1	2	2	2	-	1	1	2	-	1
26	Grutto	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
27	Heggenmus	4	3	2	4	3	5	7	6	6	6	8
28	Holenduif	1	4	2	3	4	3	3	4	6	3	4
29	Houtduif	1	6	5	5	9	5	9	6	8	8	9
30	Huismus	3	4	2	2	1	1	1	1	-	-	-
31	IJsvogel	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
32	Kauw	-	-	2	2	2	3	2	3	4	2	1
33	Kievit	1	2	-	1	-	-	1	-	-	-	2
34	Kleine Karekiet	13	16	17	11	20	18	21	14	17	14	14
35	Kneu	1	1	2	1	4	3	2	3	3	3	4
36	Koekoek	1	2	1	2	2	2	2	2	3	3	1
37	Koolmees	3	4	6	6	3	7	5	5	5	6	4
38	Krakeend	2	2	5	2	5	3	5	2	5	4	6
39	Kuifeend	4	6	6	4	3	5	2	5	5	8	6
40	Meerkoet	7	11	10	9	10	8	11	10	10	11	10
41	Merel	7	8	7	5	6	12	13	11	7	5	6
42	Nijlgans	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1	1
43	Patrijs	-	-	1	1	-	1	-	-	-	1	1
44	Pimpelmees	3	4	4	3	4	4	4	2	3	4	3
45	Porseleinhoen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
46	Putter	-	1	1	-	3	2	2	2	2	1	2
47	Rietgors	2	5	10	7	7	8	5	5	9	4	8
48	Rietzanger	13	33	15	17	22	14	15	25	25	17	12
49	Ringmus	-	-	3	1	-	-	1	1	-	-	-
50	Roerdomp	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
51	Roodborsttapuit	3	3	3	3	5	4	7	3	4	3	2
52	Scholekster	1	2	1	1	2	1	2	2	1	1	1
53	Slobeend	2	5	3	1	2	2	3	1	1	1	-
54	Snor	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
55	Soepeend	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
56	Soepgans	-	-	-	-	1	1	1	1	-	-	-
57	Sperwer	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
58	Spotvogel	-	1	1	-	2	2	-	1	-	-	1
59	Spreeuw	-	3	1	1	2	3	1	2	2	1	5
60	Sprinkhaanzanger	3	4	4	1	1	1	-	3	1	2	1
61	Staartmees	-	-	-	1	-	1	1	1	1	-	1
62	Tafeleend	-	-	-	1	1	-	2	1	1	3	3
63	Tjiftjaf	5	7	5	5	6	7	8	6	8	9	11
64	Torenvalk	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1	1
65	Tuinfluiter	-	-	-	-	1	2	-	4	3	2	3
66	Turkse Tortel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2

Nr	Soort	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
67	Veldleeuwerik	1	2	1	1	-	-	-	-	-	-	2
68	Vink	1	1	1	1	2	2	2	3	3	2	3
69	Waterhoen	1	1	2	2	4	3	3	5	7	6	5
70	Waterral	2	-	-	-	-	5	2	4	3	3	4
71	Watersnip	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
72	Wielewaal	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
73	Wilde Eend	8	13	10	10	12	10	9	8	10	9	7
74	Winterkoning	7	6	8	7	11	11	14	10	11	15	11
75	Wintertaling	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
76	Witte Kwikstaart	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
77	Zanglijster	-	-	-	-	-	1	2	2	1	-	-
78	Zomertaling	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-
79	Zwarte Kraai	-	2	2	2	3	3	2	2	2	2	2
80	Zwartkop	2	2	2	-	4	6	5	6	8	11	10
	Totaal aantal Soorten	***43***	**48**	**51**	**49**	**55**	**57**	**56**	**56**	**57**	**54**	**62**
	Totaal aantal Territoria	***142***	**223**	**205**	**175**	**228**	**239**	**240**	**230**	**254**	**247**	**257**
	Totaal aantal telrondes	7	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8

(in rood: soort van de Rode lijst)

Nieuwe soorten waarvoor nog niet eerder een territorium is vastgesteld:
In 2020 is er 1 nieuwe soort vastgesteld, de Turkse Tortel.

Soorten waarvan in 2020 geen territorium meer is vastgesteld zijn t.o.v. 2019
Graspieper, Porseleinhoen en Slobeend.

Foto: Jonge Staartmees (RvM)

6. Overzicht soorten zonder territorium

De soorten die tijdens de BMP-rondes zijn waargenomen in het gebied maar waarvan geen territorium is vastgesteld.

Soort	**Soort**	**Soort**
Aalscholver	Baardman	Blauwe Reiger
Bokje	Boomvalk	Brandgans
Dodaars	Gele Kwikstaart	Gierzwaluw
Graspieper	Groenpootruiter	Grote Lijster
Huiszwaluw	Kleine Mantelmeeuw	Kolgans
Koperwiek	Oeverloper	Ringmus
Roodborst	Slobeend	Sperwer
Stormmeeuw	Visdief	Waterpieper
Watersnip	Wintertaling	Witgat
Zanglijster	Zwartkopmeeuw	

7. Extra waarnemingen buiten de BMP-rondes

Goudhaan	Grote Zaagbek	IJsvogel
Kruisbek	Nonnetje	Tapuit
Visarend		

8. Territoriumkaarten

Zie voor de soortkaarten de bijlage Gat_van_Pinte_Zaamslag_2020.pdf

Foto: Rietgors man (RvM)

9. Samenvatting van de bevindingen

In 2020 zijn 8 telrondes gelopen. De hoofdteller was Bert van Broekhoven, Ria van Minnen liep dit jaar voor het eerst mee als medeteller. 2020 was een zeer goed jaar waarin 257 territoria zijn vastgesteld van 62 soorten broedvogels. Het aantal soorten was dit jaar maar liefst 9 meer dan in 2019 (54). Het totaal aantal territoria (257) was 10 hoger dan in 2019. Enkele soorten die we enkele jaren niet gezien hadden zoals de Spotvogel, Braamsluiper, Kievit en Veldleeuwerik waren eindelijk weer aanwezig. Dit jaar hebben we weer 1 nieuwe soort aan de soortenlijst met vastgestelde territoria kunnen toevoegen, namelijk de Turkse Tortel. De Roerdomp die vorig jaar voor het eerst op de lijst kwam, was ook dit jaar weer present.

Bij de zangers hebben de Kneu (4 +1), Putter (2 +1), Zwartkop (10 -1), Tjiftjaf (11 +2), Groenling (3 +1), Heggenmus (8 +2), Tuinfluiter (3 +1), Grasmus (16 +1), zich goed gehandhaafd. Zangers die zijn afgenomen zijn de Roodborsttapuit (2 -1), Winterkoning (11 -4), Koolmees (4 -2) en de Pimpelmees (3 -1), Fitis (6 -1) maar nog steeds goed vertegenwoordigd. De Spotvogel (1) en de Braamsluiper (1) waren ook dit jaar eindelijk weer terug. De Merel (6 +1) is gelukkig niet verder afgenomen. De Zanglijster, Ringmus en Huismus waren ook dit jaar geheel afwezig en lijken definitief weg uit het gebied.

De Groene Specht (2), Grote Bonte Specht (1), Koekoek (1), Holenduif (4 +3, Houtduif (9), Zwarte Kraai (2), Kauw (1 -1), Gaai (3 +1) en Ekster (2) zijn vaste bewoners van het gebied.

De Rietzanger (12 -5), en de Blauwborst (4 -3) hadden dit jaar een slecht jaar. Vooral de sterke daling bij Rietzanger van 25 naar 12 in 2 jaar tijd is opvallend. Ongeveer gelijk of beter was het voor de Kleine Karekiet (14), Sprinkhaanzanger (1 -1), Bosrietzanger (10 -1), Cetti's Zanger (2 +1), Snor (1), Waterral (4 +1), en de Rietgors (8 +4).

Bij de eenden zijn Krakeend (6 +2), Bergeend (2), Kuifeend (6 -2) en de Tafeleend (3) in normale aantallen aanwezig. Met de Wilde Eend gaat het niet goed, dit jaar een verdere daling van 9 naar slechts 7 territoria. Dat is het laagste aantal ooit. De Slobeend was dit jaar helaas voor het eerst in 11 jaar afwezig. De overige watervogels Fuut (3), Meerkoet (10 -1) en Waterhoen (5 -1) zijn trouwe bewoners van het gebied.

Bij de ganzen zijn dit jaar de volgende territoria vastgesteld; Grauwe Gans (3-1) , Nijlgans (1) en Grote Canadese Gans (1 +1).

Bij de rovers zijn territoria vastgesteld voor Torenvalk (1), Bruine Kiekendief (1) en Buizerd (1). De Torenvalk was weer succesvol, de jongen (5) zijn geringd en uitgevlogen. Voor de Boomvalk en Sperwer zijn ondanks dat ze diverse keren gezien zijn ook dit jaar geen territoria vastgesteld.

Van de weidevogels zijn territoria vastgesteld voor de Scholekster (1), Patrijs (1), Kievit (2) en Veldleeuwerik (2). Vooral de laatste 2, die jaren afwezig waren, geven hoop op een herstel. Ook als ik naar mijn BMP fiets, hoor ik steeds vaker zingende Veldleeuweriken. Waargenomen zoogdieren zijn Haas, Ree en Mol. De aanwezige Bever is niet gezien.

10. Veranderingen in het gebied.

De stukken grasland die in het gebied liggen verruigen met name door de vele meidoornboompjes die zich snel uitbreiden. Door de stukken grasland regelmatig kort te houden kan het vestigen van akkervogels gestimuleerd worden waardoor Graspieper, Gele Kwikstaart, Kievit en Veldleeuwerik zich mogelijk weer gaan vestigen. Een keuze kan ook zijn het gebied verder te laten verruigen. Dan zullen struweelbroeders zoals de Grasmus, Fitis, Kneu, Winterkoning, Merel en andere struikbroeders hiervan profiteren.

Foto: Gele Kwikstaart (RvM)

Koeien vertrappen de aanwezige rietvelden, waardoor er al hele stukken oud riet verdwenen zijn. De rietkraag langs de Otheense Kreek wordt ook steeds smaller.

Foto: Enkele jaren geleden was dit nog een heel moi oud rietveld (BvB)

11. Conclusie en advies

Ondanks de toenemende recreatiedruk gaat het goed met de diversiteit aan vogels in het gebied. Nog nooit werden er zoveel territoria in aantal en soort vastgesteld als in 2020. Een mogelijke andere verklaring hiervoor kan zijn dat dit jaar 6 van de 8 BMP-rondes met 2 personen zijn uitgevoerd. Dit alles uiteraard met inachtneming van de Corona-protocollen. Met 2 personen zie en hoor je nu eenmaal meer dan alleen.

Het Gat van Pinte en ook vele andere natuurgebieden hebben dit voorjaar door de Corona-crisis toch wel wat voor de kiezen gehad. Doordat uitgaansgelegenheden, restaurants, sportgelegenheden etc. gesloten waren zag je dat velen hun heil zochten in de toegankelijke natuurgebieden. Dit resulteerde in rondhangende jongeren die kwamen chillen in het gebied. Dit heeft zeker verstoring gegeven in het gebied. Tijdens de BMP-rondes hebben we zakken vol met rommel verzameld en afgevoerd. Onvoorstelbaar wat men allemaal achteloos achterlaat in de natuurgebieden.
Advies 1: Plaats bij de ingang van de gebieden afvalbakken zodat men rommel ergens kwijt kan. Dit stimuleert de bezoekers om de rommel mee te nemen en op te ruimen.

Door de grazende koeien in het gebied zijn de afgelopen jaren enkele flinke stukken ouder riet geheel verdwenen. Dit jaar waren er minder koeien in het gebied en gelijk zag je dat op enkele plaatsen het riet weer herstelde. Wel is dit jaar geconstateerd dat de koeien op enkele plaatsen achter de afzetting door het laatste stukje riet richting het water hebben rondgelopen. Ook zijn diverse keren personen te paard waargenomen die dwars door het gebied struinden. Dit laatste is niet de bedoeling.
Advies 2: Plaats alle afzettingen een stuk verder van de waterlijn zodat met name het oudere riet wordt beschermd voor de grazende koeien. Een goed moment om ook de gehele afzetting goed te controleren op onderbrekingen. Mogelijk kan die maatregel de teruggang van de rietvogels doen stoppen.

Foto: Spotvogel (RvM)

Er lijkt een licht herstel van de weidevogels gaande te zijn. In 2020 zijn territoria van Kievit, Veldleeuwerik en Parijs vastgesteld, dat geeft hoop. Nu de Gele Kwikstaart en Graspieper nog. In het vroege voorjaar van 2020 zijn enkele stukken gemaaid waardoor er nu weer meer kort grasland aanwezig is.

Advies 3: Door verder te gaan met het gericht periodiek in fases maaien van de opslag van Meidoorn en andere struiken op de stukken grasland zoals in het voorjaar van 2020 is uitgevoerd zal het gebied weer interessant worden voor de weidevogels zoals o.a. Kievit, Veldleeuwerik, Graspieper, Gele Kwikstaart. en Patrijs. Een bloemrijke akkerrand aan de zuidzijde van het gebied kan nog een extra impuls geven. Het insectenleven zal zich herstellen en zo de vogels voorzien van het nodige voedsel.

Bij de bebouwing aan de Groeneweg staan in het gebied van SBB enkele Knotwilgen die hard aan een knotbeurt toe zijn. Nu breken er regelmatig takken af die de afrastering van de bewoners beschadigen.

Advies 4 : Geef de Knotwilgen bij de Groeneweg voor de broedtijd een knotbeurt

Foto: Reewild (RvM)